

med, at Universitetet ligeledes Statskassen har maattet overtage det Tilskud, som Statskassen tidligere havde givet til det nye store zoologiske Museum, som jo ogsaa kræver meget betydelige aarlige Udgifter. Den Bei, som jeg troede at burde gaa her, idet jeg overveiede alle disse forskjellige Forhold, var, at jeg mente, at det ikke vilde være rigtigst at overføre alle disse Summer paa Statskassen, hvortil en anden æret Taler har hentydet. Jeg syntes, at det vilde være at kaste Udgiften over paa Statterne. Jeg har troet, at det var rimeligt, at den maatte bæres af Kommunitetet, saaledes som Tilfældet har været gennem flere Aar, og at man maatte lade den bære af Overfloden, for hvilket man indtil videre ikke havde nogen Anvendelse. Skulde det imidlertid med Tiden vise sig, at Forholdene kunde ordnes paa en anden Maade, skal jeg ikke have Noget imod det; mig har det kun været om at gjøre, at de Penge, som ere nødvendige til, at Universitetet kan bestaa, kunne komme tilstede. Naar man dernæst har set en vis Eiegenlybighed imod det høie Things tidligere Beslutninger deri, at jeg atter har gjenoptaget Bevillingen til Museumsbygningen i den botaniske Have, og at jeg har gjenoptaget den med et større Beløb, ja, mine Herrer, saa ligger det ganske simpelt deri, at ved den sidste Rigsdag blev den Bevilling, som var foreslaet af Ministeriet til Opførelse af denne Bygning, nedsat, og uagtet det blev erklæret, at det var overmaade tvivlsomt, hvorvidt den Bygning, som her var krævet, skulde kunne opføres for dette Beløb, fik man dog ikke Mere. Jeg vil nu tillade mig at gjøre de Herrer opmærksomme paa, hvad De for Øvrigt vide, at der er hængaet en lang Tid, efter at Overflaget er gjort og endelig approberet af Ministeriet og Sagen blev forelagt Rigsdagen og bevilget her; men i Mellemtiden havde alle Priser fuldstændig forandret sig, og det er jo ogsaa blevet Tilfældet i Aar. Da denne Bevilling forelaa, erklærede alle Arkitekterne og de Sagkyndige — thi de Herrer ville dog ikke forlange, at man skal stole paa ikke-Sagkyndige (En Stemme: Jo!) — at det var umuligt at reducere den oprindelige Plan mere, end den var reduceret, naar man vilde naae det tilfugtede Maal, og at det ligeledes var umuligt at faae Bygningen opført for billigere Priser, da Alt, baade Materiale og Haandværksarbejde, som De alle veed, i Mellemtiden var steget saa overordentlig betydelig. Arkitekterne henvendte sig til forskjellige dygtige Mænd her i Byen og anmodede dem om at afgive Erklæringer om, hvorvidt de vare istand til for den bevilgede Sum at opføre en saadan Bygning; men de erklærede alle, at det under de nuværende Forhold var aldeles umuligt, og jeg vil spørge det høie Thing, om det vilde have været forsvarligt, at Ministeriet havde ladet denne Bygning paabegynde, og saa, naar den enten var halvt eller trekvart færdig, lade den staa og saa var kommen til Rigsdagen og forlangt det

nødvendige Tilskud. Jeg tror, at det er mere aabent og ærligt at komme og sige: Mine Herrer, det kan ikke udføres for dette Beløb, og jeg vil nu forhandle med de Herrer om, hvorledes De vilde stille sig, for at denne Bygning, der kommer til at ligge i den prægtige Have, og som vil blive en Glæde for Kjøbenhavn og en Prydelse for Byen — og jeg vil ikke tale om dens Nytte for Videnskaben — kan blive saaledes, som vi Alle oprigtig maa ønske det. — Hvad dernæst den Bemærkning angaar, at jeg endnu ikke tilstrækkelig havde sørget for, at den Grund, hvorpaa den gamle botaniske Have hidtil har ligget, var bleven afleveret til Finantsministeriet, vil jeg gjøre opmærksom paa, at Flytningen fra den gamle Have til den nye er foregaaet lige indtil de aller sidste Dage — det er jo først i de sidste Dage, at Haven er bleven aabnet — og det vilde ikke have været muligt under en saadan Flytning at lade Finantsministeriet strag stille hele Grunden til Salg, især da Museumsbygningen jo ikke var bevilget, og man altsaa ikke kunde flytte alle de Gjenstande, som henstode i den gamle Museumsbygning i den forrige botaniske Have. Ministeriet har desuden, saa snart Flytningen paa en Del af Grunden var tilendbragt, afleveret den til Finantsministeriet til eventuelt Salg. — Jeg kommer endelig til det sidste og vanskeligste Punkt i alle de Udtalelser, der ere faldne, det er Tilskuddet til Theatret. Jeg vil atter spørge Dem, mine Herrer, hvorledes det var muligt for Ministeriet at stille sig anderledes i denne Sag, da man, dengang de tidligere Bevillinger bleve givne, gik ud fra den bestemte Forudsætning, at Theatret stod fuldt færdigt til 1ste September 1874. Jeg kan kun sige, at paa den Tid, Finantsloven blev afgiven, var der ikke Tale om, naar det nye Theater kunde blive færdigt, og naar man for 3 Uger siden havde set det, skulde man næsten ikke tro det muligt at naae det Maal, som man dog nu heldigvis alligevel har naaet. Dengang, da Arbejdet var i den fuldeste Gang, da man arbejdede baade Nat og Dag, var det umuligt at faae en Opgjørelse af, hvilken Beføstning der vilde medgaa til Theatret, og endnu mindre, hvilken der vilde medgaa til Driften, idet alle Forhold ere totalt forandrede; der eksisterer ikke den mindste Erfaring med Hensyn til Gasbelysningen, med Hensyn til Opvarmningen, med Hensyn til Ventilationsapparatet, med Hensyn til dets Betjening eller med Hensyn til Indtægten af Theatret. Jeg har søgt at forhøje Priserne paa alle mere fremragende Pladser, gjøre dem saa dyre som muligt, for at faae en forøget Indtægt, medens alle de Pladser, som ere forbeholdte de mindre Bemidlede, ere bleve billige. Jeg har derved søgt at skaffe en forøget Indtægt, men intet Menneffe er i Stand til at have nogen Forestilling om, hvorledes Theatrets Budget vil komme til at stille sig, om Publikum vil betale de høie Priser, om det vil leie Logerne i Saisonen